

Обмін електронними документами між органами державної влади також дозволяє підвищити ефективність їх взаємодії: прискорюється доставка документів, знижуються витрати державних установ на функціонування кур'єрських і поштових служб та канцелярій.

Аналіз світового досвіду доводить, що необхідним є певне удосконалення української практики публічного управління стосовно відкритості влади у частині звернень громадян, а саме впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, що не тільки забезпечить ефективність роботи опрацювання звернень громадян, а й полегшить життя пересічних громадян за рахунок відкритості та прозорості інформації.

Людмила ТИМЧАК

слухачка магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник: доктор наук з державного
управління, доцент Толкованов В.В.)

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДОВІРИ ДО ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ: ЗНАЧЕННЯ І ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Важливою характеристикою суспільних відносин, ознакою легітимності влади, центральним соціокультурним явищем, яке визначає ефективність державного управління в полі формування громадянського суспільства та розвитку демократії, є довіра до органів державної влади. Більше того, в залежності від того, яким чином у споживача послуг складається діалог із представником органу державної влади, він автоматично переносить враження від цього діалогу на державний орган та систему державного управління загалом.

Інститут державної служби займає ключове місце у системі державного управління. Суспільне значення державної служби полягає в забезпеченні ефективного здійснення завдань та функцій держави через сумлінне виконання державними службовцями покладених на них службових обов'язків. Тому, поведінка державних службовців повинна відповідати очікуванням громадськості та забезпечувати довіру суспільства та громадян до державної служби.

Державні службовці, як соціальна підгрупа інтелігенції, яка формується за спеціальним відбором із представників усіх класів і соціальних груп суспільства, об'єднана професійним виконанням

державних функцій. Державні службовці характеризуються певними соціальними й організаційними здібностями, особливостями способу життя (психології, спілкування, поведінки), специфічною системою потреб, норм і цінностей, особливою номенклатурною ієрархічністю, значною формалізованою підпорядкованістю й урегульованістю своєї діяльності, широким і значною мірою універсальним характером впливу цієї діяльності на суспільство. Особливістю соціального й професійного становища державного службовця є його опосередковуюча роль між державою і суспільством, в якій він виступає і як слуга, і як господар, а його немов би особливий статус визначається уособленням у ньому влади держави, делегуванням йому функцій суспільства та спрямованістю професійної діяльності на служіння людям.

Певна розбіжність між визначеною роллю державного службовця та її виконанням, незадоволені сподівання громадян ставлять його в суперечливе становище особистої відповідальності, тому що за цю невідповідність вину на себе повинен взяти службовець [1,с. 233].

Важливим фактором впливу на формування громадської довіри до державної служби є запобігання корупції. У ст.13 Конвенції ООН проти корупції [2] зазначається обов'язок кожної Держави-учасниці вживати належних заходів, у межах своїх можливостей і згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, для сприяння активної участі окремих осіб і груп за межами державного сектора, таких як громадянське суспільство, неурядові організації та організації, що функціонують на базі громад, у запобіганні корупції й боротьбі з нею та для поглиблення розуміння суспільством факту існування, причин і небезпечного характеру корупції, а також загроз, що створюються нею. Цю участь слід зміцнювати за допомогою таких заходів, як: посилення прозорості й сприяння залученню населення до процесів прийняття рішень; забезпечення для населення ефективного доступу до інформації; проведення заходів щодо інформування населення з метою створення атмосфери неприйняття корупції, а також реалізації програм державної освіти, у тому числі, навчальних програм у школах й університетах; 4) повага, заохочення та захист свободи пошуку, отримання, опублікування та поширення інформації про корупцію.

Порядок доступу до інформації, як фактор зміцнення громадської довіри до держслужби, визначається Законом України «Про доступ до публічної інформації».

Доступ до інформації забезпечується шляхом надання інформації за запитами на інформацію та систематичного та оперативного

оприлюднення інформації: в офіційних друкованих виданнях; на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет; на єдиному державному веб-порталі відкритих даних; на інформаційних стендах; будь-яким іншим способом [3].

Налагодження діалогу громадян із державою, можливість відстоювати свої права, роблять суспільство здатним протистояти авторитаризму та тоталітаризму, орієнтуючись на демократичні цінності. Саме готовність громадськості до змін є передумовою ефективного реформування державних інститутів, в тому числі, в напрямі формування громадської довіри до них.

Для зміцнення довіри суспільства до державної служби докорінної зміни потребують ціннісні установки представників влади. Служіння народу України, партнерство держави та громади, пріоритет прав та свобод людини і громадянина, визнання особистої гідності та повага до людської особистості мають стати основними орієнтирами професійної діяльності бюрократії. З огляду на це, актуальною є фіксація професійно-етичних вимог як виміру професіоналізму державних управлінців. Крім того, необхідно змінювати не лише зміст, але й характер взаємодії влади з народом. Для реалізації цієї цілі, крім виявлення і формування у посадових осіб державної влади високої моральної та професійно-етичної культури, потрібно вдосконалювати психологічну культуру особистості, знання етикетних норм і правил поведінки [4, с.21].

Отже, формування громадської довіри до державної служби є тривалим і складним процесом, який залежить від:

- бажання громадськості отримувати державні послуги належної якості, вимагати дотримання принципу верховенства права у діяльності органів державної влади;

- забезпечення відкритості і прозорості діяльності інституту державної служби.

Бібліографія:

1. Нинюк І. Особливості аналізу професіоналізму державних службовців// Зб. наук. пр. НАДУ при Президентові України/ За заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. Вип. 2. – С.225-234.

2. Конвенція Організації об'єднаних націй проти корупції від 31.10.2003 р. [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України.- Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_c16/page.

3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. [Електронний ресурс] Верховна Рада України.

Законодавство України. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

4. Василевська Т.Е. Довіра населення до влади: етичний вимір // Зб. наук. пр. УАДУ: В 4-х ч./ За аг. ред.. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К.: Вид-во УАДУ, 2000.- Вип.2. – Ч.3. – С.18-22.

Олена ТИЩУК

слухачка магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Дудкіна О.П.)

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В ПИТАННЯХ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

Сфери взаємодій органів місцевого самоврядування та місцевих органів державної виконавчої влади щодо регулювання соціально-економічного розвитку регіонів найрізноманітніші – економічні, соціальні, культурні, екологічні, релігійні тощо. Відповідно, створюються можливості для існування певних конфліктів між цими органами щодо різного розуміння межі виконання своїх функцій та повноважень. З огляду на це, сучасні процеси удосконалення системи територіальної організації влади в Україні передбачають розробку відповідних правових засад, принципів розмежування повноважень та функцій місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

В основі вироблення теоретико-методологічних засад взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади в сфері управління регіональним розвитком лежить врахування процесів регіоналізації управління економікою, основи яких закладені "Європейською хартією про місцеве самоврядування", і мають на меті – досягнення оптимального поєднання державного управління і місцевого самоврядування, децентралізацію влади і розширення повноважень регіонів.

Регіоналізація управління економікою ґрунтується на тому, що "органи місцевого самоврядування в межах, встановлених законом, мають повну свободу дій для здійснення власних ініціатив з будь-якого питання, яке не виходить з їх компетенції і не внесене до компетенції іншого органу влади" (пункт 4.2 "Європейської хартії про місцеве